

MESINIK

MESINDUSE INFOLEHT

nr 3 (77), juuni 2013

 EML
EESTI MESINIKE LIIT

COLOSS-küsimustiku esimene kokkuvõte
Tulekul on mesinike suvine teabepäev
Aado Oherd. Nosematoos
Jüri ja Martin Rebane. Apistan
Ülo Lippa. Varasuvine Taani
Peter Pihl. Mesinike Rootsi-reis
Aleksander Kilk. Neonikotinoidid

ESIMEHE VEERG

Ootajale on aeg pikk. Läbi lumiste talvekuude sai mesilaste kevadist lennuminat oodatud. Kohati seisid tarud veel poole aprillini jalgupidi lumes ja pajude-sarapuude õite puhkemine oli pikalt kevadsooja ootel. Maikuuga sai looduse areng hoo sisse ja juunikuu alguseks on tõelised suveilmad ligi kolmekümne soojakraadiga juba kohal. Mesindussuvi on täistuuridel alanud!

Mesilasperede arengukaar läbi maikuu on olnud tänavu enamasti kiire tõusuga. Muidugi sõltub palju ka sellest, kuidas mesilasperede talvitumine õnnestus. Mõneski mesilajas jäid talvituvad mesilaspered kevadeks üsna nõrgaks ning nende areng on olnud vaevaline. Erinevate küsitluste andmeil hukkus Eestis talvitumisel keskmiselt 18-23% mesilasperedest. Maikuu Põhja- ja Baltimaades COLOSS-projekti raames läbi viidud interneti-küsitluse andmetel olid Eestis mesilasperede talvekaod koguni 26%. Aga mesinikud ei anna alla: mesilastaastamiseks tehakse uusi mesilasperesid ja kasutatakse ära ka sülemid.

Käesoleval kevadel on mesindus ja mesilasperede hukkumine saanud meedias ja ühiskonnas senisest palju rohkem tähelepanu. Olulise tõuke selleks andis film "Rohkem kui mesi". Ühelt poolt tõi see vaatajate silmade ette mesinduse kui mõnusa looduslähedase tegevuse, mis pakub naudingut ja mett. Aga teisalt näitas film neid tänapäe-

vasest intensiivpõllumajandusest ja taimekaitsetööstusest tulenevaid riske, mis mesilasi survestavad ja hukutavad. Tekitas hämmingut, kui filmikaadris naeratavad Hiina naised pintslitega käsitsi õunapuuisi tupsutasid ja tolmeldasid – mesilasi lihtsalt ei jätku! Ega ometi mõne aja pärast ka Eestimaal...

Ajalehed ja raadio- ning telekanalid on tänavu kevadel mesilaste ja mesinduse teema korduvalt üles võtnud ning mesinike esinemisi ning mõtteid rahva ette toonud. Iga mesinik, kes ajakirjaniku või reporteri vahendusel mesinduse kõneisiku rolli satub, saab hea võimaluse mesindust kui paljude inimeste eelarvamustes veidi müstilist ja kättesaamatut tegevust neile lähemale tuua ja mõistetavamaks teha. Ja muidugi saab rääkida ka mesinduse ja mesilaste jaoks valulistest probleemidest, mida saaks ühiskondliku mõistmise surve abil leevendada. Eriti puudutab see taimekaitsevahendite väärkasutamisest põhjustatud mesilaste hukkumist ja perede nõrgenemist, aga ka riske mee kvaliteedile.

Heaks näiteks rahva arvamus ja surveavalduse mõjust on Euroopa Komisjoni maikuu lõpu otsus keelustada alates 1. detsembrist kaheks aastaks kolme mesilaste jaoks kõrgeima riskimõjuga neonikotinoidi kasutamine taimekaitsetööl. Neonikotinoidide probleem mesinduses on olnud juba kümnekond aastat väga teravalt üleval mitmes Lõuna- ja

Lääne-Euroopa riigis. Eriti suuri proteste on Itaalias, Hispaanias ja Prantsusmaal tekitanud maisi- ja päevalilliseemnete puhtimine probleemsete neonikotinoididega. Märgatav osa selliste taimede õisi külstanud mesilastest ja mesilasperedest nõrgenes või hukkus. Rahva surve keelustas Itaalia valitsus mõne aasta eest Itaalias eriti ohtlike neonikotinoidide kasutamise. Tulemus: järgneva 3 aastaga vähenes mesilasperede talvine suremus Itaalias enam kui 50%.

Põllumeeste jaoks on neonikotinoidide keelustamine esialgu valulik – rapsikasvatuse tulevik on ohus? Kas neonikotinoidide kasutamisele rapsiseemnete puhtimisel ja taimekaitsetööl on alternatiive? Kui kasvatatakse rohkem talirapsi, oleks kahjurputukate tõrjega vähem muret. Abiks on külvikordade jälgimine ja ratsionaalne taimekaitse, kus taimi pritsitakse vajadusel juba õienuppude faasis.

Mesilaste kaitses on tähtsaim mesiniku ja põllumehe koostöö: ela ise ja anna ka teisele osapoolele eluruumi. Põllumees saab mesilastest oma rapsipõldude lähistel teada PRIA mesila registri kaardilt ja teab nende suhtes säästlikult käituda. Kas Sinu mesila on juba PRIA registri kaudu nähtav ja kaitstav? Kui ei, siis käi juba lähapäevil PRIA maakonnakeskuses oma mesilat registreerimas, et nähtav olla.

Aleksander Kilk

TEGEVJUHT TEAVITAB

Laupäeval, 1. juunil toimus Mäekülas juhatuse töökoosolek. Koosolek algas 10.00 ja lõppes 18.00 (sh. vaid 30-minutiline lõunapaus ja 10-minutiline seljasirutus).

Osalesid 5 juhatuse liiget (2 puudusid etteteatamise ja mõjuva põhjusega), EMLi tegevjuht (osaleb vastavalt töölepingus kehtestatud korrale), mesindusprogrammi projektijuht (kutsutud külalisena) ja revisjonikomisjoni esindajana A. Oherd (revisjonikomisjoni liikmed osalevad oma soovil korral).

Päevakorras olid järgmised teemad; kõik said ka läbi arutatud ning otsused vastu võetud (protokolliga saab tutvuda meie kodulehel):

- Mesindusprogrammi projektijuht Aivar Raudmets tutvustas 20. juulil 2013 toimuva mesinike vabariikliku teabepäeva kava ja tegevjuht EMLi 19. juuli suvepäeva ideed.

- Arutleti "Mesiniku" suve erinumbri teemade ja trükise levitamise teemadel.

- Kinnitati EMLi juhatuse töökorra (reglement) – sellega saab tutvuda meie kodulehel liikmete le mõeldud osas.

- Kinnitati EMLi raamatupidamise uuendatud sise-eeskirjad. Kuna antud dokument on seotud ka mesindusprogrammi kulude kirjendamisega, siis hakkavad need kehtima alates 1. septembrist, uue programmi algusajast. Dokumendiga saab tutvuda meie kodulehel liikmetele mõeldud osas.

- Moodustati EMLi uus osakond – KOOLITUSKESKUS, kinnitati selle põhikiri ja nõukogu ning anti tegevjuhile volitused.

Jooksev info hakkab ilmuma meie kodulehel.

- Arutati EMLi sümbolika kaasajastamisest, meenete vajalikkusest, tunnustamisest. See arutelu jätkub järgmisel koosolekul.

- Kinnitati EMLi uued liikmed. Järgmine juhatuse koosolek toimub neljapäeval, 22. augustil Tallinnas. Vahepeal toimuvad arutelud e-koosolekuna.

ÕPPEREISIDEST

4.-11. mail toimus õppereis Taanimaale. Kuna selle kohta on pikem kirjeldus, siis omalt poolt ütlen, et minu arvates sujus kõik väga hästi ja reisigrupp oli super – üksmeelne ja uudishimulik, ning virisejad olid õnneks koju jäänud. Osalejad täitsid reisi lõppedes ka tagasisidelehed (nimedeta, seega oli võimalus kõik südameilt välja öelda) ja kokkuvõtte nendest on kättesaadav jälle meie kodulehel rubriigis Mesinikule > Õppereisid. Kuna meie uuendatud koduleht on alles valmimisjärgus, ei ole me jõudnud sinna veel tekitada pildigaleriid. Tasapisi püüame ka selleni jõuda.

11.-14. juuli toimub õppereis Soome

Uus marsruut ja mesilad ei ühti eelmise aasta külastustega. Registreerumine kuni 25. juunini. 4-päevase õppereisi osalustasu on alates 250 eurost, mis sisaldab sõitu mugavustega bussis, laevapileteid, mugavaid ööbimisi koos hommikusöökidega, kohakülastusi koos tõlkega eesti keelde. Lisaks 3-4 mesila külastamisele tutvume ka meie sõidupriirkonda jäävate

Marianne Rosenfeld Taanis. Foto: Ülo Lippa.

kultuuriobjektidega, naudime Soome imeilusat järvede piirkonda ning sealset loodust. Huvi korral vaata meie täpset reisikava kodulehel www.mesinikeliit.ee või küsi infot tegevjuhilt.

2.-4. augustil on Leedu mesindusfestival

Suurejooneline mesindusfestival toimub Leedus juba 37. aastat. Seda ei saa kirjeldada, seda peab ise nägema! Kui te mind ei usu, küsige neilt, kes juba mitmeid kordi seal käinud ja ikka ja jälle lähevad ☺.

Sõidame marsruudil: Tallinn–Tartu–Valga–Cesis–Šiauliai–Plunge, ja tagasi vastupidiselt. Sõiduks mugavustega buss ja Plunges korralik majutus (2-3 kohalised mugavustega toad koos hommikusöögiga). Hinna sisse kuulub veel esimesel päeval 2-käiguline lõunasöök koos kohvi või teega teeäärses bistroos, korralik õhtune köhutäis meie ööbimiskohas, teisel päeval festivalipäase, õhtul ühine piknik. Samuti kahe mesila külastus. Hind alates 150 eurost, ja osalema on oodatud

kõik mesindushuvilised (mitte ainult mesinikud!)

Täpsem kava meie kodulehel ja lisaküsimustele vastab ikka tegevjuht ☺.

Ukraina (Kiiev ja APIMONDIA)

Kuna osa meie registreerunud huvilistest sai endale lennukiga minemise võimaluse, siis on veel paar vaba kohta. Kui lennugrupp viibib Kiievis 4 päeva, siis meie küll kõigest 2,5 päeva, kuid selle eest näeme rohkem Taga-Karpaatia imelist loodust, natukene ka Poolamaad ning külastame erinevaid kohti. Pika bussisõidu pärast ei maksa muretseda, sest meil on Mulgi Reaside korralik mugavustega 1-kordne buss ja 2-kohalised ööbimised mugavustega tubades.

2013. aastal rohkem sõite piiri taha ei toimu. 2014. aasta reisikava täpsustame hiljemalt sügiseseks infopäevaks ja valiku teeme ikka teie soovide järgi. Kõik ettepanekud on alati teretulnud.

MUUD TEGEVUSED

Eesti Mesinike suvepäev

Paljud organisatsioonid ja firmad peavad suvepäevi. Miks mitte see traditsioon ka EMLis uuesti ellu kutsuda? Alustame sellega samm-sammult. Seepärast kutsun kõiki aktiivseid liikmeid osalema. Toimumisaeg ja koht: 19. juuli Koerus. Loe plaanitavaid tegevusi suvepäeva artiklist.

Millised tegevused on hetkel veel toimumas

Märtsis alustas mesinduse ABC 28-liikmeline õppegrupp Tallinnas ja aprillis 15-liikmeline õppegrupp Tartus. Nüüd on juba jõutud nii kaugele, et loengud on lõppenud ning lehe ilmumise ajaks toimunud ka

mesilate külastamise päevad. Tallinna grupis osalenud õppurid käisid Sergei Kozlovi ja Mai Endla juures ning Tartu grupis osalenud Jüri ja Olvi Luguse ning Tõnu Hiimäe mesilas. Nüüd on osalejatel jäänud suve jooksul kirjutada veel essee oma mesindamiskogemustest või esimesest mesindamisaastast. Tunnistused antakse üle sügisel infopäeval.

Tagasiside koolituste korraldamise kohta on olnud väga positiivne, ja nüüd ongi õige aeg, et pikemalt selgitada miks EMLi juurde asutati uus osakond – KOOLITUSKESKUS.

EESTI MESINIKE LIIDU KOOLITUSKESKUS

Kuidas loodi? Koolituskeskuse mõte tiksus mitmete aktiivsete inimeste peas juba ammu. Nähtavasti sattusid head asjad nüüd lihtsalt kokku. Minule on olnud koolitamine ja elupõhine õpe igapäevaelus pidev tegevus. Hoolimata sellest, et sama teema oli ka juhatuse esimehele Aleksandrile väga südamelähedane, ei jõudnud me oma energiaressurssi eelmisel aastal selles suunas vajaliku kiirusega rakendada. Nüüd võib öelda: lõpp hea – kõik hea ☺.

Koolituskeskus sai eluõiguse 1. juunil toimunud juhatuse koosoleku otsusega. Kõik kohalolijad olid üksmeelselt selle asutamise poolt ning üksikasjalikud nüansid arutati läbi väga üksmeelselt.

Miks loodi? Koostame erinevad koolituskavad ja neile, mille kestus on 6 kuud või alates 120 tunnist, taotleme Haridus- ja Teadusministeeriumist koolitusloa. Koolituslubade olemasolu aga annab osalejatele eelduse, et nad saavad koolituskuludelt

tulumaksusoodustust, kui deklareerivad makstud koolitustasud oma tuludeklaratsioonis.

Konkreetsed koolituskavad, mis hõlmavad kõige erinevamaid valdkondi, tagavad osalejatele võimaluse ennast asjatundlike lektorite-praktikute käe all pidevalt täiendada. Algab erinevate õppemoodulite väljatöötamine ja olemasolevate kavade pidev täiendamine. Tulevikus kvalifitseerub koolituskavade osadena ka osa õppesõite. Lisaks mesindusele hakkame käsitlema aiandust, turundust, mesilate majandamist ja palju muudki põnevat.

Koolituskeskuse ja koolitusloa olemasolu loob ka võimaluse, et me saame osaleda erinevatel koolituskonkurssidel ja olla partneriks erinevatele institutsioonidele.

Koolituskeskuse majanduslik baas.

Koolituskeskus on EMLi iseseisev osakond, mis annab oma tegevusest aru juhatusele. Koolituskeskusel on omaette pangaarve ja selle raamatupidamist peetakse nii, et kulud ja tulud on Liidu muudest rahaliikumistest selgelt eristatud.

Koolituskeskuse tegevust rahastatakse tema majanduslikust tegevusest, liikmemakse selle peale ei kulutata. Pigem vastupidi. Koolituskeskusest saadaolev tulu läheb vastavalt kokkulepetele Koolituskeskuse edasiarendamiseks ja üks osa kogu organisatsiooni, s.t. EMLi arendamiseks. Koolituskeskuse edasiarendamise all mõistetakse üldjuhul põhivahendite soetamist ja vajadusel koolitajatelektorite koolitamist. Kui meil ei ole pädevaid koolitajaid, siis meil ei ole ju ressursse, mille alusel areneda.

Koolituskeskuse töökorraldus.

Koolituskeskuses igapäevatöö on ühildatud EMLi tegevjuhi tööülesannetega. Seega ootan kõiki ettepanekud aadressil: mesilaspere@gmail.com. Enda taustaks võin öelda, et olen tegelnud täiskasvanute koolitamisega (lektorina) aastast 1996 (ettevõtlus, raamatupidamine, ajajuhtimine, läbipõlemise vältimine, projektijuhtimine), koolituste-õppesõitude korraldajana aastast 2006 ning läbinud ka 1-aastase andragoogika (täiskasvanute koolitamine) kvalifikatsiooni tõstmise kursuse. Olen olnud seotud ühe koolituskeskuse asutamise ja koolituskavade koostamisega.

Selleks, et tegevjuht hätta ei jääks, moodustati ka nõukogu. Täiskasvanute koolitamise seadus seda ei nõua, kuid meie otsustasime – nõukogu peab 100% alati olema.

Õppekavade koostamine antud juhul ongi nõukogu õlul, kes järgib lisaks sellele ka seda, kas ja kuidas Koolituskeskus töötab, kinnitab eelarve ning annab omapoolseid soovitusi töö tulemuslikuks korraldamiseks, kaasa arvatud hinnangu parimate lektorite väljaselgitamiseks ning valikute tegemiseks.

Koolituskeskuse nõukogu: Antu Rohtla, Aleksander Kilk, Aivo Sildnik, Aili Taal, Väino Eskla. Nõukogu selles koosseisus on valitud 3-ks aastaks.

MUUD PLAANID

Eelmises „Mesinikus“ oli üleskutse Aasta Põllumehe kandidaadi esitamiseks. Kahjuks põhjendatud ettepanekuid ei laekunud ja seega EML oma kandidaati sel aastal ei esitanud. Eelmisel aastal esitati Aasta Põllumehe tiitlile mahemesinikud Aili ja Tõnis Taal.

Jätakuvalt ootan ettepanekuid, kas oleks vaja koostada ja trükkida mesinikule nn töömärkimik, ja mida see peaks sisaldama. Kui tahame novembriks valmis jõuda, peaks ettevalmistus algama hiljemalt augustis. Kui asjatundlike ettepanekuid ei tule, siis tuleb mul see tegevuskavast välja arvata.

Kuigi 15. juuni õppereis Lääne-Virumaa mesilatesse nurjus vähese huvi tõttu, esitan uuesti üleskutse: kas on huvilisi õppereisile Saaremaale?

Kohtumiseni Koerus 19.-20. juulil!

Marianne Rosenfeld
EMLi tegevjuht, 5029 006,
e-kiri:mesilaspere@gmail.com
Skype:mariannerosenfeld1
www.mesinikeliit.ee

MESILASTE KADUMINE EESTIS 2013

Olles ise hobimesinik Viljandi maakonnast, on mesilaste hukkumine minu jaoks südamelähedane teema. Kui ma otsustasin mesilaste hukkumist lähemalt uurida, selgus, et andmeid Eestis üleselt küll kogutakse, kuid kokkuvõtvaid aruandeid ja ülevaateid pole võimalik leida. Esimene küsitlus sai ellu viidud eelmisel aastal (2012) ning kokku uurisime 1069 mesilasperet. Nendest hukkus 193, seega oli hukkumise protsendiks 18,05. Hukkumise põhipõhjuseks töid mesinikud eelmisel aastal välja lesta (*varroa destructor*), ent samas suur osa mesinikke kas ei teadnud või ei tahtnud mesilaste hukkumise põhjusti välja tuua.

Mesinike huvi küsitluse „Mesilaste kadumine Eestis 2012“ tulemuste kohta andis ins-

piratsiooni korraldada küsitlus ka sel aastal, ja järgnevalt peatungi sellel pikemalt. 2013. aasta küsitlusperioodiks valisime 2012. ja 2013. aasta puhastuslennu vahelise aja. Osavõtt ja huvi küsimustiku vastu oli sel korral juba kolm korda suurem, mis näitab veelkord, et teema on mesinike jaoks väga südamelähedane. Siinkohal suur tänu Saaremaa Meetootjate Ühingule, ajakirjale „Suminad“ ja kõigile teistele, kes aitasid kaasa, et ka naabrimees andmed ära saadaks! 2013. aasta küsitluses osales kokku 129 mesiniku, kelle mesindada oli 3122 mesilasperet, mis on eeldatavalt 7,54% kõikidest Eesti mesilasperedest (statistikaameti andmetel).

Mesilasperede hukkumine oli sel aastal suur, lausa 22,55%. Põhjustena nimetati kõige enam

teadmatust (tahtmatust probleemi kirjeldada), kõhulahtisust ja lestakahjustust. Täpsem kokkuvõte ja baasandmed on kättesaadavad minu kodulehel <http://www.inkassi.pri.ee>, <http://www.mesindus.ee> ja ka Facebookis „Mesindushuviliste Klubis“. Mesinikud, kes saatsid mulle andmed Eesti Postiga, saavad või on juba saanud kokkuvõtte postkasti paberikandjal, nagu lubatud.

Järgmisel aastal toimub uus küsitlus. Küsitluse algusest annan teada veebis <http://www.inkassi.pri.ee>, <http://www.mesindus.ee> ja Facebookis „Mesindushuviliste Klubis“. Paberil annab teile sellest teada mesindusajakiri „Suminad“.

Edu uuel mesindushooajal!

Renno Lainevool

MESILASPEREDE SUREMUSE UURINGU 2013 ESMASED TULEMUSED

Selle aasta varakevadel oli teil võimalus osaleda päris mitmes küsimustikus. Nüüdseks on mitmed neist jõudnud lõpusirgele.

Mesilasperede suremuse uuring 2013 ootas vastajaid vahemikus 25. maist 1. juunini 2013. Küsitluse tulemused moodustavad osa COLOSS-võrgustiku suurest andmebaasist, mille abil tuvastatakse ja analüüsitakse üle maailma mesilaste talvekadusid. Eesmärgiks on saada ülevaade perede hukkumisest riikide lõikes, et selgitada välja suremuse peamised põhjused ja anda mesinikele säästva toimetuleku strateegiaid.

Järgnevalt on esitatud Põhja- ja Baltimaades läbi viidud uuringu esialgsed tulemused. Selles töös osalesid kuue riigi esindajad: Flemming Vejsnæs Taanist, Bjørn Dahle Norrast, Preben Kristiansen Rootsis, Ari Seppälä Soomest, Aivar Raudmets Eestist, Valters Brusbardis Lätist.

Osalejate arv oli riigiti väga erinev, samas tuleb silmas pida, et ka mastaabid on erinevad, kuid mingi pildi annab see siiski. Kõige rohkem oli vasta-

jaid Rootsis, mis kajastub ka mesilasperede arvus ja tulemuse usaldatavuses. Eestis oli vastajate arv kõige kesisem. Ilmselt on põhjus küsimustike hulgas, mida eesti mesinikud talvel ja kevadel 2013 oma meilide postkastidest leidsid. Võibolla aga milleski muus. Seetõttu võib arvata, et ka tulemuse usaldatavus on Eestis väiksem. Lisan siinkohal mõned arvud. Eestis alustas küsimustikule vastamisega 338 mesinikku, neist 243 ei täitnud küsimustikku lõpuni. Enamik sisestasid vaid nime ja aadressi, küsimustele mesilasperede kohta jäeti vastamata. Küsimustiku lõpetas kenasti 95 mesinikku. Loodame, et järgmisel aastal on tulemus parem.

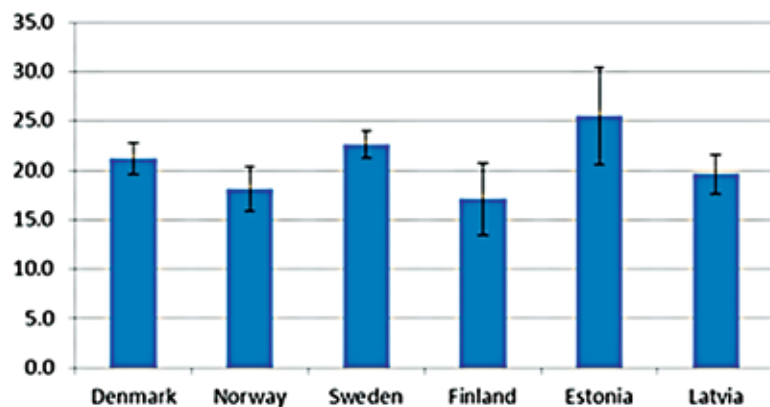
Mesilasperede suremuse protsent oli Põhja- ja Baltimaades enam-vähem ühel või teisel pool 20% piiri. Nagu näha, eristub selgelt Eesti, kus suremus oli 25,5%. Kuna valim jäi esimesel korral kesiseks, siis loodan,

Riik	Vastanute arv	Standardhälve
Taani	1 214	1,6
Norra	468	2,2
Rootsi	1 781	1,4
Soomes	217	3,7
Eesti	95	5,0
Läti	519	2,0

et tegelik pilt ehk nii trööstitu ei ole. Samas on see tõsine ohumärk. Kas on põhjuseks mõni välistegur (pestitsiidid) või vähene/kehv talvesööt või on küsimus korralikult läbimõeldmata raviskeemis (varroatoos)? Igatahes ei ole 25,5% midagi sellist, mille üle uhke olla või milles saaksime kedagi süüdistada. See on probleem, millega peame ise tõsiselt tegelema!

Tsiteerin siinkohal meie Norra kolleegi: "Siiski peame kõik tunnistama, et talvekahjud meie riikides on suuremad kui nad oleksid pidanud olema. Mida me saame sellest talvest õppida? Ja kas me saame midagi teha, et vältida selle kordumist?"

Colony losses in Denmark, Norway, Sweden, Finland, Estonia and Latvia 2013

Riik	Mesilasperede arv		Suremuse %
	Enne talve 2012/2013	Hukkusid talvel 2012/2013	
Taani	14 206	3 014	21,2
Norra	14 932	2 707	18,1
Rootsi	26 645	6 048	22,7
Soomes	5 248	897	17,1
Eesti	3 333	851	25,5
Läti	17 920	3 522	19,7

Hoiame Teid küsitluse edasiste tulemustega jooksvalt kursis: avaldame need veebilehel www.mesindusprogramm.eu ja infolehes Mesinik. Täname Teid küsitluses osalemise eest.

Aivar Raudmets
Eesti riikliku mesindusprogrammi 2010-2013 projektijuht, mesindusprogramm@gmail.com

NB! Eesti Maaülikooli III kursuse tudeng **Risto Raimets** palus sügisel mesinikel vastata tema koostatud ankeedile. Nüüd, mil lõputöö on kaitstud, soovib ta oma tööd ka mesinikega jagada. Tööga saab tutvuda veebilehel www.mesinikeliit.ee

NOSEMATOOSIST

Nosema nakkus on täiskasvanud mesilaste tähtsamaid haigusi, mis tabandab mesilase kesksuole epiteelirakke. Märgatavalt lüheneb mesilase eluiga, väheneb mesilaste töövõime mee- ja õietolmukorjel.

Ainsat tunnustatud ja efektiivset antibiootikumi fumagilliini ei ole lubatud enam kasutada (direktiiv EMÜ 37/2010, millega tühistati direktiiv EMÜ 2377/90), sest raviaine jäägid saastavad mett ja teisi mesindussaadusi ning soodustavad resistentsuse teket. Nõudlust uue orgaanilise preparaadi järele (EMÜ 1804/99) ei ole piisavalt rahuldatud.

Itaalia teadlastel on pärast pikki katsetusi õnnestunud töötada nosematoosi tõrjeks välja uus ja fumagilliiniga praktiliselt toimelt võrdväärne looduslik, taimset päritolu preparaat ApiHerb. Toode ei ole toksiline

inimesele, täiskasvanud mesilasele ja haudmele ning on keskkonnale ohutu. ApiHerb ei jäta mesindussaadustesse jääk-

aineid ning toimib nii *Nosema apis*'e kui ka *Nosema ceranae*' suhtes.

Preparaati kasutatakse mesilaste söödaliseandina (4g toimeainet 50 ml suhkruisurupi kohta). Antud kogus on mõeldud ühe

mesilaspere kohta. Valmis suspensiooni tilgutatakse süstlaga piki kärjetänavaid mesilaste peale ja mesilased söövad selle ära. Ühenädalase vahega tehakse kolm töötlust. Soovitatakse kasutada varakevadel (märtsi lõpus) ja sügisel (augustist oktoobrini). Preparaadi kevadine kasutus stimuleerib mesilasperede kasvu, ning mõlemad töötlusted vähendavad oluliselt nosematoositekitajate määra mesilase soolestikus. Parimaid tulemusi on võimalik saavutada, kui on tehtud resultatiivne varroatoosiravi.

ApiHerbil on kasutusjuhendi kohasel oluline roll nosematoosi profülaktikas ja tõrjel – ilma riskita, et mesi ning vaha saastuksid antibiootikumidega.

Põhiliselt ajakirja Bee-Craft 2013. aasta juuninumbri põhjal

refereeris Aado Oherd

HÜVITATI KARUDE JA TEISTE SUURKISKJATE TEKITATUD KAHJU

Keskkonnaamet teatab, et hüvitati mesinikele ja põllumeestele enamiku 2012. a. karu, hundi ja ilvese tekitatud kahjust. Eelmisel aastal murdsid suurkiskjad kahjuaktide järgi 746 lammast, 18 vasikat, 4 koera, ühe varsa ja ühe kodukitse ning rüüstasid 92 mesitaru. Kahjustusi oli kõigis maakondades. Võrreldes 2011. aastaga

oli kahjude suurus siiski oluliselt väiksem.

Karude tekitatud mesitaru kahjustusi hüvitati 27 mesinikule kokku 14 565 euroga. Huntide tekitatud kahju hüvitati 99 taotlejale 71 122 euroga ja ilveste kariloomamurdmise kompenseeriti kaheksale taotlejale 1 453 euroga. Rahuldumata jäi 4 karilooma-

murdmise taotlust, kus ekspertide hinnangul oli kahjutekitaja koer või ei olnud tegevusjälgede puudumise või hävimise tõttu võimalik suurkiskjate osalust tõendada.

*Andmete allikas:
Keskkonnaamet.*

Sinu Mets nr. 31, 09.05.2013.

APISTANI JA BAYVAROLI EFEKTIIVSUS VARROALESTA TÕRJEL JÜRI REBANE, MARTIN REBANE

Paaril viimasel aastal on alates juuli lõpust järsult suurenenud varroalestate arvukus mesilasperedes, millega kaasneb varjatud kollaps: perede kahtlemine sügisel ja nõrgemate hukkumine talvel. Põhjuseks on puudulik sügisene varroa-tõrje. Mesilasperedesse jääb ületalve liiga palju elusaid varroalesti, mis kevadel ja suvel paljunedes võivad viia sügisel mesilasperede kollapsini. Mesilasperede kollapsit nägin esmakordselt varroalesta tulekul Eestisse. Kuna peresid teadmatusel veel ei ravitud, paljunesid lestad vabalt ja see lõppes sügisese kollapsiga. Olin Lõuna-Eestis ise 12-perelise mesila hävingu tunnistajaks. Sügisese söötmise ajal lendasid kõik mesilaspered mesilastest tühjaks. Sööt oli enamjagu kaanetatud ning raamides lahtine ja kinnine haue. Kuid mitte ühtegi mesilast. Praegu, seoses varroalestate kohanemisega ravimitega, ravi efektiivsus väheneb ja

lestade arvukus peredes suureneb, mis viib lõpuks varjatud kollapsini.

Kui lugeda lestate aastaseks paljunemiskoefitsiendiks 15, siis selleks, et järgmise aasta sügisene populatsioon oleks poole väiksem, peaks ravi efektiivsus olema 96.7%. Samale tasemele jäämiseks aga 93.7%.

Kui palju on mesilasperedes varroalesti ja kui palju neid erinevatel raviviisidel hukkub? Sellele küsimusele tahaks alljärgnevas selgust tuua.

Kasutan võrkpõhjaga korpastarusid ja viin mesilaspered kanarbikukorjele. Olen varroa-tõrjel kasutanud pidevalt APISTANI ribasid, asetades septembris igasse perre 2 riba.

2011 a. Maikus kasutasin kaks korda APIQUARDi ja juuli lõpus oblikhappe aurustamist VARROX panniga. Sellest hoolimata kuivas osa peresid, eriti mõned tugevad, sügisel kokku ja läks talvita ma nõrkadena.

2012. a. ravisin peresid maikus tühjalt. Asetasin 10 grammi tühjalt 20 ml plasttopsi, mille kaanes 1 mm augud. Kuna mesilased kittisid augud kiiresti kinni, asendasin need sügisel 12*15 cm riidest kotikestega.

5.07.2012 Kontrollaurutamisel oblikhappega kõik surnud lestate arv 1 ja 940 vahel. Sai selgeks, et sügisene ravi oli olnud osades peredes puudulik. Samal ajal oli lesehaudmes ainult üksikuid lesti.

Ravi tõhususe uurimiseks hakkasin loendama surnuid lesti. Selleks asetasin taru aluse ja võrkpõhja vahele 10-liitrise plastambri kaane. NB! Ussioht: ühe taru alla olid sooja pugunud rästik, nastik ja kaks vaskussi korraga. Eesti lamavtaru juures võiks kasutada lennuavast sisselükatavat emalahutusvõret, mille alumisele poolele on teibiga kinnitatud papp.

Tõrjevahenditest kasutasin järgmisi:

API - APISTANI 2 riba kärke vahele
BAY – BAYVAROLI 4 riba kärke vahele
OHA – oblikhappe aurustamine akutoitega VARROX panniga
OHP – oblikhappe 2.2% vesilahusega pritsimine
OHT – oblikhappe 3.2% suhkruisurupi tilgutamine 5 ml kärjetänavale
OHG – oblikhappe- ja piiritusesegu aurud, spetsiaalne leeklamp
TÜM – tühjalt 10 g riidest kotis (12*15cm), asetatuna raamide peale eemale haudmest (ümber tekib mesilasvaba tsoon)

APISTANI ja BAYVAROLI tõhususe kontrolliks võtsin 3 gruppi.

Grupp 1: pered 9-12 2 riba APISTANI
Grupp 2: pered 5-8 4 riba BAYVAROLI (4B)
Grupp 3: pered 3-4 2 riba BAYVAROLI (2B). BAIVAROLI norm pere kohta on 4 riba

RAVIETAPID:

- 1) 5.07–18.07 +OHA
- 2) 23.08–5.09 +TÜM pered
- 3) 5.09–5.10 +API, +BAY (esimene kuu)
- 4) 6.10–6.11 API, BAY (teine kuu)
- 5) 7.11–22.11 +OHA, ribad endiselt sees, järelkontroll 1
- 6) 22.11 ribad välja
- 7) 28.11–2.12 + OHT, järelkontroll 2

Ribasid hoidsin sees 2.5 kuud, seejärel ravisin järelejäänud lestate kindlakstegemiseks oblikhappeauruga (+OHA) ja oblikhappe tilgutamisega (OHT).

KATSEANDMETE TABELID

Tabelitesse on kantud loendatud surnud lestate arv ravieta ja raviefekt protsentides, alates ravi algusest.

ESIMESES, Apistaniga ravitud grupis on lestarohked pered.

Hukkunud lestate arv ja ravi efektiivsus, Grupp 1 (2 x Apistan)

	1. pere		2. pere		3. pere		4. pere	
	Surnud lesti	Efekt	Surnud lesti	Efekt	Surnud lesti	Efekt	Surnud lesti	Efekt
OH aur	0		0		0		8	
Tühjalt	0		0		0		0	
Riba	1258	61%	809	68%	1179	45%	712	41%
I kuu	472	83%	299	93%	841	76%	543	72%
Riba	344	99%	79	99%	623	99%	490	100%
II kuu	2		7		17		0	
OH aurut.	2074		1187		2643		1753	
OH tilgut.	2		7		17		0	
KOKKU	2074		1187		2643		1753	

Ühe kuu jooksul langeb maha 54% ja kahe kuu jooksul 81% lestadest. Elusate lestate jääk keskmiselt 390 pere kohta. Alles oblikhappega aurustamine tagab 99% efektiivsusega ravi.

Joonisel 1 on päevas langevate lestade graafik. Iseloomulik on umbes 12-päevase perioodiga võnkumine. Tagumine tipp on oblikhappe-ravi tulemus.

TEISES grupis on juulikuus oblikhappeaurudega ravitud pered, eelnes ka tümooliga ravi. Sügisene ravi toimus 4 Bayvaroli ribaga.

Hukkunud lestade arv ja ravi efektiivsus, grupp 2 (4 x Bayvarol)

	1. pere		2. pere		3. pere		4. pere	
	Surnud lesti	Efekt	Surnud lesti	Efekt	Surnud lesti	Efekt	Surnud lesti	Efekt
OH aur	3		16		0		2	
Tümool	0		10		14		5	
Riba I kuu	176	61%	228	97%	267	96%	96	53%
Riba II kuu	75	87%	2	98%	7	98%	30	69%
OH aurut.	39	100%	3	99%	3	100%	56	100%
OH tilgut.	0		1		0		0	
KOKKU	293		260		291		189	

Esimesel kuul langes 76,5% ja teisel kuul 88% lestadest. Selles grupis õnnestus kahe pere ravi esimese kuu jooksul, kuid kaks peret vajasis isegi pärast kaht kuud täiendavat oblikhappega ravi, kuna elusate lestade jääk peredes oli liialt suur (39 ja 56).

KOLMANDAS grupis panin ettenähtud 4 Bayvaroli riba asemele 2 tk.

Hukkunud lestade arv ja ravi efektiivsus, grupp 3 (2 x Bayvarol)

	Kuupäev	1. pere		2. pere	
		Surnud lesti	Efekt	Surnud lesti	Efekt
OH aur	5.07-18.07	12		0	
Tümool	23.08-5.09	15		79	
Riba I kuu	5.09-4.10	133	85%	750	30%
Riba II kuu	5.10-6.11	11	92%	990	70%
OH aurut.	07.11	14	100%	756	99%
OH tilgut.	28.11	0		15	
KOKKU	5.07-2.12	184		2511	

Selles grupis ei ole ribadega tõrje efektiivsus rahuldav.

JUULIKUINE oblikhappega tõrje vähendab tunduvalt sügist lestade arvukust :

Ravi juulis	+OHA	3 korda +OHA	Ei ravitud
Pere nr	5-8	1-3	4,9-11
Lesti juulis	0-16	12-84	-
Keskmiselt	5	37	-
Lesti sügisel	182-287	115-311	1187-2643
Keskmiselt	245	194	1685

Lestade arvukus sügisel erineb 7.5 korda.

JÄRELDUSED

Soovitavast neljanädalasest ravikuurist ei piisa, ribad peaksid olema sees kaks kuud. Bayvaroli ribad arvu vähendamine viib raviefekti alla. Kahjuks ei katsetanud, kuidas mõjutab ravi tulemusi ühe Apistani riba lisamine. Oblikhapperavi lisamine ravikuuri lõpus tõstab efektiivsuse üle 99%.

SOOVITUS

Varroa tõrjel Apistani ja Bayvaroli ribadega tuleks oktoobri lõpus teha oblikhapperavi. Efektiivse ravi tagamiseks peab jälgima surnud lestade arvu. Ravi peab jätkuma, kuni lesti langeb.

Joonis 1.

**NEONIKOTINOIDIDE KASUTAMISE VÄHENDAMINE
SÄÄSTAB MESILASTE TERVIST**

Euroopa Liidus avaldati 24. mail 2013. järgmine pressiteade: Mesilaste tervise kaitsmiseks jõustuvad 1. detsembril kogu ELis pestitsiidide kasutamise piirangud. Euroopa Komisjon võttis vastu määruse, millega piiratakse kolme neonikotinoid-pestitsiidi – klotianidiini, imidaklopridi ja tiametoksaami – kasutamist, sest on leitud, et need kahjustavad Euroopa meemesilase populatsioone.

Piiratakse pestitsiide, mida kasutatakse mesilasi jt. tolmeldajaid ligi tõmbavatel taimedel ja teraviljadel. Piirang jõustub 1. detsembril 2013, selle tulemused vaadatakse läbi hiljemalt kahe aasta jooksul. Neonikotinoidide järjest laialdasema kasutamise kahjuliku mõju üle mesilaste, kimalaste ja teiste putukate-tolmeldajate tervisele on juba paarkümmend aastat arutletud. Viimastel aas-

tatel on avaldatud andmeid mitmetest uuringutest, mis kinnitavad neonikotinoidide kahjustavat toimet mesilaste ja kimalaste elujõule ja tervisele. Nii Euroopa kui Ameerika mandri teadlased on leidnud, et neonikotinoidid on üks teguritest, mis põhjustab mesilasperede hukkumist. Kuna mesilasperede arvukuse drastiline vähenemine viimasel aastakümnel on tekitanud kogu maailmas suurt muret ja kõnei-

net, püütakse seda mõjutavaid tegureid kõrvaldada. Euroopa Komisjoni otsusega hakatakse nüüd piirama mesilastele eriti ohtlike neonicotinoidide rühma kasutamist. Loodetavasti järgnevad sammud teiste mesilastele ja laiemale elusloodusele ohtlike pestitsiidide kasutamise vähendamiseks.

Eesti mesinikel on veel värskest meeles 2011. a. august, kui Märjamaal hukkus 4 erinevas mesilas kokku 40 mesilasperet. Laboratooriumis tehtud analüüsi põhjal oli mesilaste surma otseseks põhjustajaks putukamürk fiproniil, kuigi hukunud mesilastes leiti ka suures koguses umbrohutõrjeks kasutatava glüfosaadi jääke. Põllumajandusameti väitel ei

ole Eestis fiproniili kasutamist taimekaitsevahendina registreeritud. Siiski sisaldavad seda ainet mitmed laiatarbekaubana müüvad sipelgatõrjepulbrid.

Kas Märjamaa mesilasi hukutasid tõepoolest sipelgatõrjepulbri kasutajad või põllumehed, kes kasutasid mittereegistreeritud fiproniili sisaldavaid preparaate, jäi tookord teadmata. Aga nüüd, juunikuu alguses tuli teade, et Euroopa Toiduohutusamet EFSA on tõstatanud Euroopa Komisjoni ees küsimuse fiproniili kui mesilastele väga ohtliku pestitsiidi kasutamise üldiseks keelustamiseks. Euroopa Komisjoni andmetel kasutatakse fiproniili praegu ametlikult 6 EL riigi põllumajanduses, seda peamiselt

VARASUVINE TAANI

Kuigi õppereis Taani kuulutati välja juba rohkem kui pool aastat tagasi, kogunes huvilisi üllatavalt vähe, üle kümne inimese oleks Mulgi Reisi mugavasse viietärbussi veel mahtunud. Aga seda vabamalt meie reisitskond end tundis, koguni nii vabalt, et Marianne pidi meile korduvalt meenutama, et sõitvas bussis ringjalutamine ei ole lubatud. No me püüdsime jalutada siis sel ajal, kui ta parajasti ettepoole vaatas...

Aga alustaks ikka päris algusest. Väljasõit toimus jahedast Tallinnast 4. mai õhtul kell 6. Laevameluga tutvumiseks jäi meil aega järgmise päeva hommikul kella kümneni ja seda võimalust me ka usinalt kasutasime. Või vähemalt selle aja esimest poolt.

Õo töötas tulla rahulik, meri oli vaikne ja laev ei kõikunud. Paraku paiknes osa kajuteid mingi prügisähti kõrval ja kella kolme paiku öösel hakati sealt tühje pudeleid alla valama. Klaasiklirina järgi otsustades olid kruisituristid laeva baarides üsna puhta töö teinud. Rahulikku und segas ka see, et midagi ajuti kolises kusagil allpool. Umbes nagu oleks laevakiil vahepeal vastu karisid käinud...

Vaatamata õistele helidele olime 5. mai hommikul enam-vähem virged ja nautisime varasuvises soojuses Stockholmi sadamasse sissesõidu maalilisi vaatepilte.

Laevast lahkudes peale poolteisttunnilist bussisõitu jõudsi me esimesse mesilasse, kus isa ja pojad Schneiderid tegelesid

maisiseemne puhtimisel.

Nüüd on Euroopa Komisjon otsustanud alustada juulikuus teaduskomisjonis arutelu fiproniili kasutamise piiramise või keelustamise üle ja viia see küsimus juba septembris EL liikmesriikide esindajate täiskogule arutamiseks ning peatseks otsustamiseks. See oleks järgmine lootustandev samm mesilaste kaitseks pestitsiidide ebamõistliku kasutamise vastu. Mesinduse tuleviku arengutunnelis hakkab paistma optimismi sisendavaid valguskiiri.

Ülevaates on kasutatud EFSA, Euroopa Komisjoni, Suurbritannia Mesinike Liidu ajakirja BeeCraft ja Eesti Põllumajandusameti materjale.

Aleksander Kilk

biodünaamilise mesindusega. Siinkirjutajale jäi see biodünaamilika olemus kahjuks natuke selgusetuks, vähemalt Eestis nimetatakse sedalaadi toimetamist mahemesinduseks.* Nimetatud meetmete hulka näis kuuluvat ka üks künakujuline taru, meile teada nimega *top bar hive*. Paraku vedeles see võserikus, ja kui rootslaselt kasutusefektiivsuse kohta küsisin, oli ta millegipärast üsna kidakeelne.

Söönud ära kõik meile pakutud küpsised ja joonud ära kohvi, jätkasime teekonda Taani poole. Sadu kilomeetreid aitas sisustada Aivar Raudmets, kes haaras aeg-ajalt mikrofone ja tutvustas lobisevale seltskonnale aknast möödalibisevaid vaatamisväärsusi.

Helsingborgi sadamas suunati meie buss väheldast mõõtu praami kõhtu. Selle alumine korrus nägi välja nii, nagu oleks tegu veel viikingiteaegse laevukesega. Teiselt korruselt avanes Öresundi väinale kena vaade ja soovijad võisid isegi väikest söögikohta külastada. Kuna mahasõidu ajaks bussile hilinujaid ähvardati kahekilomeetrise jalgsimatkaga, siis esimest, ja vist ka ainust korda kogu reisi kestel oli seltskond õigeaegselt bussis ning sõit Haslevisse Emmaus hostelisse jätkus viperusteta.

Kohale jõudnud, jagunesime askeetliku väljanägemisega tubadesse, pakkisime asjad lahti ning kuna öörahaks oli veel vara, algas töö sektsoonides. Osa mesinikke tutvus linnaga, osa kohaliku õllega.

Asula ise oli väike ja hubane, kliima Eesti omast tublisti ees ning aiad lillehtes. Taanlaste ilumeel näib olevat üpris arenenud, silma jäid kümned kunnilt püगतud hekid ja maitsekalt kujundatud lillepeenrad.

Vaatamata esmaspäevale, ei olnud järgmise päeva hommik sinine ja eelmise päeva pikast bussisõidust kosunud mesinikud kohtusid kell 7 hommikusöögiks rootsi lauas. Või peaks ütleva – taani lauas? Hosteli toitlustuskoha juhataja oli isiklikult kohal ja meile toiduvalikut valmis seadev kokk liigutas end piisava kiirusega, mida paraku ei saanud öelda järgnevate hommikute kohta.

Et Taani mesinikke mitte liiga vara äratada, kasutasime ennelõuna ära Roskilde vaatamisväärsustega tutvumiseks. 100 kohaliku raha eest (umbes 13,4 €) lasti huvilised Viikingite muuseumisse.

Muuseumi järel jalutasime läbi kena pargi Roskilde kate-

draali juurde, kuhu vähem patused mesinikud 40 krooni eest sisse lubati. Ilm oli soe ja päikeseline, nii arvas ka üks taanlane, kes end möödunud rasket nädalavahetusest pargimurul jalgratta kõrval välja puhkas.

Kuna nii muuseumi kui ka kiriku külastused ei olnud kohustuslikud, siis nautis osa reisilisi Roskilde vanalinna. Kitsaste tänavate ääres oli palju sammaldunud õlgkatustega maju, pärit otsekui mingist muinasjutumaailmast. Turistide voolu ei olnud ja vähesed pilte plöksivad mesinikud olid ainsad, kes rolleriga ringipöörstava ajalehepoisi tähelepanu köitsid.

Mõningate ponnistustega suutis Marianne rahva jälle kokku koguda ja asusime tee Fjenneslevi poole, et vaadata kuidas toimetavad mesinikud Betinna ja Allan Wollerid. Võõrustajad olid rõõmsameelsed ja energilised ning rääkisid pikemalt mesilasemade kasvatusest. Muuhulgas öeldi välja ka see, et Taani ühes piirkonnas, näiteks põhja pool, suurepäraseid tulemusi näidanud mesilasemad riigi teises otsas sama head ei ole. Seega kasvatavad Wollerid emasid mitmes paaris, et saada iga piirkonna jaoks just sealsete tingimustega harjunud mesilased.

Mesindusettevõtte juurde kuulus ka väike poeke, kus pakuti nappi valikut mesindustarbed ja omatoodanguna laia sortimenti liigimett ning meesegusid, mida me enne ostude sooritamist ka maitsta saime.

Kergenenu rahakoti võrra õnnelikemana kogunesime taas bussi, ning sõitsime Niels Bak Pedersen, mesilasemade kasvataja ning aretaja juurde. Niels on vanem ja konkreetne mees,

rääkis natuke juttu, siis viis meid ülaltest valendavasse mesilasse, pani sigareti hambusse ning võttis taru lahti. Mesilased olid tal tõesti äärmiselt rahulikud, hoolimata sellest, et nende lennuavani jõudmine taru ümber seisva inimestehulga tõttu oli enam kui raskendatud, ei saanud keegi nõelata. Vahemärkusena olgu öeldud, et Taanis kasvatatakse peamiselt buckfasti mesilasi.

Mesila üle vaadatud, näidati meile ka tootmisruume. Niels tundus olevat lahtiste kätega mees, mee- ja vahakäitlemisruumides oli mitmeid isetehtud seadmeid. Ka paarumisepere mesilastega täitmiseks oli konstrueeritud omalaadsed rakised, peaaegu nagu tootmisliin, mille toimimispõhimõtteid anti meile põhjalik ülevaade.

Kuigi teed on Taanis kordades paremad, kui meie siin harjunud oleme, kippus meie luksusbussile tekkima projektiväline lisaventilatsioon tagumise akna kere küljest eraldumise näol. Kui aga mesinikul on niivõrd hea töökoor, siis leiab ta vahendeid isegi turismibussi remondiks ning selle aja, mille meie mesindusinventariga tutvusime, sisustas bussijuht sõiduki remondiga.

Juttu oleks jätkunud ka kaue-maks, aga taaskord hakkas peale suruma bussijuhi puhkeaja graafik, nii olime sunnitud ööbimiskohta tagasi pöörduma. Haslevis jätkus linnakese ööeluga tutvumine. Ega see meie omast väga erinenudki, mida hämaramaks läks, seda vähem sõidukeid tänavail oli ja seda kiiremini ja valjema muusika saatel need sõitsid.

Hommikuks oli kokk meie olemasolu unustanud ning alles veerandtunnise hilinemisega hakkasid esimesed toidutald-

*Rootsis on lisaks mahepõllumajandusele ka biodünaamiline DEMETER, mis on kraad kõrgem (toim.): vt. <http://www.demeter.net/> <http://www.maheklubi.ee/uudised/uudis/tanapaevase-mahepollumajanduse-ajaloost/>

rikud iseteeninduslikule lauale ilmuma. Toiduvaliku ja kogusega võis enam-vähem rahule jääda. Millest aga taanlased juustu teevad, jääb siinkirjutajale kahjuks selgusetuks. Lõhn oli sellel pehmelt väljendudes harjumatu ja maitse veel hullem.

Meie järgmiseks võorustajaks oli Taani Mesinike Liidu konsulent Flemming Vejsnæs, kes võttis meid vastu oma maakodus Sorøsses ja andis aktiivselt žestikuleerides tubli tunniajase ülevaate Taani mesindusest. Koos Aivari sama temperamentse tõlkega on sellest veidi lühendatud varianti võimalik vaadata internetist aadressilt <http://www.youtube.com/watch?v=W4SOAkqaOIk>

Kui eelnevate päevade lõunasöögid möödusid kuidagi nagu möödaminnes, siis seekord oli organiseeritud pidulik eine Gefionis põllumajandusliku ühendasutuse söögisaalis.

Ühe korraliku mesila juurde võiks kuuluda ka kenasti kujundatud aed, seega tegime enne järgmist sihtkohta aega parajaks Ruds-Vedbys, vaadates Kaskede talu iluaedu. Täie ilu nautimiseks oleks sinna pidanud minema küll maikuu lõpus, aga värvilised kalad tiigis, sajad eksootiliste nimedega taimed ja püगतud põõsastest kujundatud päikesekell tasusid vaatamist/pildistamist. Dendropargi kõrval tarandikes elutsesid ka mõned loomad, keda julgemad tikkusid näpuga katsuma. Kits laskis end täitsa rahumeeli sügada, siga aga enda seljas ratsutada mitte.

Valmis jälle mesindustarkusi koguma, sõitsime edasi Ruds-Vedbyse kohtuma mesilasemad kasvataja Keld Brandstrupiga, kes tundus olevat sooja ilma tõttu veidi õlut tarbinud. Sellele

vaatamata pidas ta meile mesindushoonesse seatud improviseeritud õppeklassis asjaliku loengu mesindusest ja mesilashaigustest ning lubas ringi vaadata laos ning tööruumides. Ühest uksest tagahoovi sattudes avastasime seal usinalt töötava mesiniku, kes jätkas meie ilumisele vaatamata kiiresti ja oskuslike töövõtetega tarude läbivaatust.

Taani Mesinike Liit koosneb paljudest seltsidest ja ühe kohaliku seltsi koolimesilat me tol päeval ka külastasime. Sealsed tarud olidki mõeldud mesindusõpilastele näpuharjutusteks. Ega ka meie kehvemad polnud, nii tõstis seltsi esimees Bent Larsen ühelt tarult katuse maha ja palus Eesti mesinikel perest ema üles leida. Ülesanne ei osutunud keeruliseks ja rahumeeli kärjel jalatanud ema leidmine oli vaid minuti küsimus.

Sellega sai meie reisi neljas päev läbi ja sõitsime tagasi hostelisse päevaseid muljeid seedima.

Viienda päeva hommikul oli kavas külastada Tappernøjes asuvat mesindustarvete kauplust ja vahavabrikut. Mesinikud tormasid poodi sellise innuga, nagu oleks neil plaan see tühjaks osta. Heaoluriigi hinnad osutusid siiski kainestavateks ja kui seltskond kõrvalolevat vahavabrikut uudistama suundus, jäi poodi kaupa veel küllaga.

Vahavabrik töötas teenusepakkumise põhimõttel. Mesinik tõi oma kasutuskõlbmatud kärjed kohale, vastu sai aga puhtad raamid ja kollased vahakettad või kärjepõhjad.

Vahatootmine nähtud, sõitsime edasi Møni saarele vaatama, kuidas näeb välja üks puhaspaarla. Giidideks olid meile juba vana tuttav Niels ja Asger Søgaard Jørgensen koos

sõbraliku retriiveriga. Üle silla saarele sissesõit oli esmapilgul üsna trööstitu, kriidist valget värvi merevesi ja lage mereäärne rohumaa ei pakkunud sombuse ilmaga eriti kaunist vaatepilti. Õisi ka ei paistnud, seega tekkis küsimus, et millest need mesilased seal saarel küll elavad. Võseriku taha peitunud tarude juures sai selgeks – mesilased püsivadki elus valdavalt kandi peal. Väikese tasu eest võisid puhaspaarlas asuvate leseperede juurde oma emasid tuua ka teised mesinikud. Võõrleskedest hoidumiseks kontrolliti kõik paarumispered hoolikalt üle, vaid üksikutel väga usaldusväärsetel mesinikel oli õigus ilma tõhusa kontrollita oma tarukesed saarele tuua.

Lähedalasuva turismitalu piknikuplatsil peetud lõunasöögi (kostiitas Taani Mesinike Liit) järel nägi päevakava kõigepealt ette igivana Nyordi külaga tutvumise, seejärel aga sportlikke katseid Møni kriidikaljudel. Sportlikke seepärast, et 130 meetrit kaljuservale rajatud trepist alla minna polnud eriline probleem, ülestulek aga tublisti teist masti tegevus. Sombuse ilma tõttu jäi rannalt avanev vaade veidi tagasihoidlikuks. Siiski, kui teised olid juba üles tagasi läinud, hakkas päike läbi pilvevina piiluma ja siinkirjutajal õnnestus teha mitmeid hunnituid pilte.

Neljapäeva, 9. mai hommikul jätsime rahuliku Hasleviga hüvasti ja asusime tagasiteele. Eesmärgiks oli jõuda Kopenhaagenisse ja teha seal väike linnaekskursioon. Et mesinikud suurlinnas päris ära ei eksiks, võttis meid seal vastu Taani Mesinike Liidu konsulent-mesinduslehe toimetaja Rolf Tulstrup Theuerkauf. Käisime

Amalienborgi lossiplatsil, ja meil õnnestus lossi ees jälgida ka kuningliku auvahtkonna vahetust. Vaesed sõdurid, kes sedavõrd sooja ilmaga paksudes karvamütsides pidid ringi käima. Ja muidugi linna sümbol, Väike Merineitsi.

Ja siis tegid reiskorraldajad saatusliku vea, nimelt lasti mesinikud linna peale omapäi lahti. Tulemuseks oli see, et rahvas pudenes üsna laiali, kes söögi- ja joogikohtadega tutvuma, kes Euroopa suurimat vastavatud akvaariumiparki vaatama.

Neli tundi hiljem inimesi kokku kogudes selgusid kaod, üks varastatud rahakott koos kõigi dokumentidega ja kolm akvaariumi juures bussi ootavat reisilist. Paraku asus too akvaarium nii uue tänava ääres, et seda polnud ühegi kaardi peal, mistõttu Aivar ja bussijuht murdsid tükk aega päid, kuidas seiklejaid sealt kätte saada. Kuigi tubli tunniajase hilinemisega, läks kõik enam-vähem hästi. Aitäh Eesti saatkonnale, kus õnnetut varguse ohvriks langenut ka peale ametlikku tööaega teenindati ja ajutise reisidokumendi saanuna ei pidanudki ta Taani jääma. Ning pärast oskuslikke manöövreid kesklinna remonditavatel tänavatel suutis bussijuht ka viimased mesinikud üles leida.

Taas rõõmsalt koos, ületasime Taani ja Rootsi vahelise silla ja suundusime ööbima Ängelholmi, hotelli Riverside. Toad olid mugavad, paraku väikesed, nii ei mallanud suurem osa reisilisi sooja õhtut siseruu-

mides veeta ja pudenes peagi linna peale laiali. Hommikuseks äratuseks kellaega sättides kinnitas telefon, et magamiseks on aega 4 tundi ja 14 minutit. Küll need Taani ööd on ikka lühikesed!

Pärast kiire teenindusega ja maitsvat hommikusööki kulges edasine reis suurelt jaolt bussinaknast möödalibisevat loodust nautides, kehakinnituseks paar peatust teeäärsetes bensiinjaa-mades.

Laev väljus Stockholmist õhtupoolikul kell kuus. Kuigi reisist juba veidi väsinud, ei mallanud keegi kajutisse unelema jääda ja järjekordne üritus programmis nägi ette Peep Käspre sünnipäeva tähistamist. Kodu poole suundumisest ülevas meeleolus mesinikud tühjendasid märkimisväärse koguse šampusepudeleid sellise kiirusega, et kui siinkirjutaja kohale jõudis, oli pidu peaaegu lõppenud. Kas nüüd rohkest vahuveinist või koduigatsusest, ei pannud keegi tähele ei turvakaamerat ega seal all olevat silti, mis kategoorilises toonis keelas poodidest pudeliga kaasaostetud jookide tarbimise laeva välitekil.

11. mai hommikul jõudis rõõmsameelsed mesinikud õnnelikult Tallinnasse, kus oli vahepeal samuti soojaks läinud. Hüvastijätt oli kärsitu, kõik kibeleid oma tarude juurde: mine tea, mis mesilinnukesed olid selle nädalaga korda saatnud.

Mis veel Taanist silma jäid? Tuulikud. Neid oli seal tuhandeid, kui mitte kümneid tuhan-

deid. Ja üleüldse kasutavad taanlased usinalt taastuvenergiat, paljud katused on kaetud päikesepaneelide ja veesoojenduskollektoritega. Ja täiesti hämmastav, kuskohast võtavad taanlased niipalju aega, et hoolitseda oma majade ja aedade eest. Enamus neist nägid välja mitte tavapärase kodude, vaid pigem kunstiteostena.

Liiklus oli Taanis rahulik ja distsiplineeritud, sellist arutut tormlemist nagu meil silma ei hakanud. Raskema jalaga liiklejate jaoks oli paljudes väikesemates asulates sõiduraja servadesse ehitatud stantsionaarsed lillekastid. Lühemate vahemaade läbimiseks kasutasid taanlased usinalt jalgrattaid. Linnades olid rattaparklad sadu meetreid pikad ja pilgeni täis.

Taani on tugev põllumajandusmaa, eestlasele harjumuspärast metsa nägime vaid Møni saarel, suurem osa riigist tundus olevat põlluks küntud. Mastaapne põllumajandus seadis omad piirid ka mesindamisele, paljudes kohtades kestis korje just niikaua, kuni lähikonna põllukultuurid öitsesid, ja enamasti hakati talvesööta andma juba augusti alguses. Üksikud riigi põhjaosa mesinikud olid veidi paremas seisus, kuna seal pidavat kohati isegi kanarbikku kasvama.

Lõpetuseks kogu reisiseltskonna nimel veelkord aitäh Mariannele suurepärase organiseerimise ja Aivarile väsimatu tõlke- ja giiditöö eest.

Ülo Lippa

MÜÜA LAMAVTARUD!

Müüa 5 täiesti uut lamavtaru. Komplekti kuulub 22 raami ja magasin. Ühe taru hind 150 eurot. Tarud asuvad Keilas. Info: 5128 200

KOHALIKE ÜHENDUSTE/SELTSIDE 2012/2013 II POOLAATA (01.03-31.08.2013) ÕPPE- JA TEABEPÄEVAD.

Õppe- ja teabepäevade korraldamist toetab Euroopa Liit Mee tootmise ja turustamise arendamise Eesti riikliku programmi 01.09.2010–31.08.2013 kaudu. Osavõtt on tasuta.

HARJUMAA

Jüri Kihelkonna Mesinduse Seltsi õppe- ja teabepäev

Rae vallas Jüri alevikus Jüri kultuurikeskuses
27.08.2013 kl. 18.00

- Inventari korrastamine ja ettevalmistamine talveks (täpsustamisel)

Lektor Leili Otsa (ei saa toetust mesindusprogrammist)

Info: Leili Otsa, 51 33 150

Tallinna Mesinike Ühistu õppe- ja teabepäev
11.06.2013 kl. 17.30

NB! Asukoha muudatus: Märjamaa vald, Männiku küla, Aru talu (kohaleminekut täpsustatakse)

- Emakasvatuse meetodid ja töövõtted.

Lektor Hellar Truuts

09.07.2013 kl. 17.30 Leonella Sootaga mesilas Kuusalu vallas Kolga alevikus (kohaleminekut täpsustatakse)

- Suvised tööd mesilas. Ema-andmine, meevõtmine, ravi, perede koondamine.

Lektor Leonella Sootaga

Info: Uku Pihlak, 50 52 736

HIUMAA

Hiumaa Mesinike Seltsi praktiline õppepäev
27.07.2013 kl. 10.00 Emmaste vallas Metsalauka külas Hirvesalu talus. Kogunemine Emmaste teeristi parklas kell 10.00.

- Suvelõputööd mesilas ja valmistamine talveks

Lektorid Uku Pihlak ja Toomas Härma

Info: Uku Pihlak, 50 52 736

IDA-VIRUMAA

Ida-Viru Mummu Seltsi õppe- ja teabepäev
17.08.2013 kl. 10.00

Ida-Virumaal Kohtla vallas Saka rahvamajas

- Huvitavamatel teemadel mesinike vabariiklikelt teabepäevadelt.

Lektor Eret Laht

Info: Heiki Roots, 55 63 33 17

JÕGEVAMAA

Põltsamaa Mesinike Seltsi õppe- ja teabepäev
10.08.2013 kl. 10.00

Põltsamaa Kultuurikeskuses J. Kuperjanovi 1

- Varroatoosi erinevad raviskeemid ja erinevate abivahendite tutvustus. Mesilasperede talvitumiseks ettevalmistamine.

Lektor Tarmo Jaanisk (Paradiisi Mesila OÜ)

Toimub erinevate ravimite ja abivahendite müük!

Info: Ain Seeder, 52 50 204 ja veebis:

www.poltsamaamesi.eu

RAPLAMAA

Raplamaa Mesinike Seltsi õppe- ja teabepäev
28.07.2013 kl. 12.00

Rapla Kultuurikeskuses Tallinna mnt. 17a

- Sügistööd mesilas.

Lektor Ülo Sild

Info: Viktor Reino, 56 56 90 13

TARTUMAA

Elva Mesinike Seltsi õppe- ja teabepäev
10.08.2013 kl. 10.00 Elvas Pargi 34

- Mesilasperede meevõtjärgne ravi.

Lektor: Antu Rohtla

- Hilissuvised tööd mesilas.

Lektor Tõnu Hiiemäe

Info: Tõnu Hiiemäe, 50 49 020

Tartu Mesinike Seltsi õppe- ja teabepäev (korraldajad Eesti Kutseliste Mesinike Ühing ja Tartumaa Mesinike Selts)

15.06.2013 kl. 10.00 Tartumaal Nõo vallas Uuta külas Sireli talus kl. 10.00

- Mesilasemade kasvatus ja lühikokkuvõtte mesilaste aretusest.

Lektor ja korraldaja Janek Saarepuu

NB! Registreeruda saab ainult telefonil 56 22 80 46, osavõtt on piiratud kuni 15 inimest!

Info: Jaanus Tull, 50 90 471

VALGAMAA

Otepää Mesinike Seltsi õppe- ja teabepäev
06.07.2013 kl. 11.00 Otepää Aianduse- ja Mesinduse seltsi majas Otepääl J. Hurda 5

- Mesilaste haiguste seirest.

Lektorid Arvi Raie ja Mai Endla

Info: Aili Konts, 56 50 97 70

VILJANDIMAA

Karksi-Nuia Aianduse ja Mesindusseltsi õppe- ja teabepäevad

Karksi vallas Polli-Järve talu mesilas
29.06.2013 kl. 10.00

- Emade uuendamine

Lektor Antu Rohtla

Info: Antu Rohtla, 56 61 26 22

Õppepäevade teemade ja lektorite valikus võib ette tulla muudatusi. Muudatustest tuleb teatada Eesti mesindusprogrammi projektjuhile hiljemalt 2 nädalat enne õppepäeva toimumist (e-post: mesindusprogramm@gmail.com või telefon: 53 41 40 67). Muudatustest antakse teada Eesti mesindusprogrammi veebilehel www.mesindusprogramm.eu.

EESTI MESINIKE LIIDU I SUVEPÄEV KOERUS 19. JUULIL

Hea mesinik, kui Sinu jaoks on tähtis Eesti mesinduse areng, leia aega ja tule meie suvepäevale!

Arutleme üheskoos järgmistel teemadel: kuhu liigub mesindus meie maal; mida saab teha ära iga mesinik ise ja koostöös teistega; kas Eesti vajab mesinduse arengukava, kas Eesti mesinik vajab riigipoolset abi.

Alustame EMLi arengukava väljatöötamise I etapiga – kõigil on võimalus kaasa rääkida, millises suunas peab aastatel 2014-2020 arenema üle-eestiline organisatsioon, kuhu hetkel kuulub juba 472 liiget.

Õhtul jääb kindlasti aega ka suvepäeva traditsioonilisteks tegevusteks: mõõduvõtmiseks mesindusalastes teadmistes ja oskustes, sportlikeks meelelahutusteks, diskussioonideks ja aruteludeks – mesinikel ju juttu jätkub ☺.

Järgmisel päeval algab samas kohas mesinike vabariiklik suvine teabepäev. Seega on võimalus osaleda ühe sõiduga kahel otseselt mesinikele suunatud üritusel.

Täpsem info ja registreerumine suvepäevadele 15. juulini tegevjuhi telefonil 50 29 006 või meili teel aadressil mesilaspere@gmail.com

Osalustasu algab 8 eurost (sõltub söögikordadest, majutuse mugavusest – kumbki tegevus ei ole kohustuslik, aga soovituslik ☺).

EMLi liikmetele, kes registreeruvad hiljemalt 10. juuliks, kingituseks EMLi I suvepäevade särk. Mitteliikmetest sargisoovijad, kes tahavad suvepäeval osaleda, saavad soetada särki 6 € eest. Oma soovist teatada **hiljemalt 10. juuliks**. Särke valmistatakse vaid ette tellitud koguses.

EMLI ÕPPERISID 2013

10.-14. JUULIL ÕPPERIS TUTVUMA IDA-SOOME JA KARJALA PIIRKONNA MESINDUSEGA

Külastame suuresinik JUHANI VAARA mesilat (tal on kogemus ka 2500 mesilasperega), hobi-sinik MARKKU YLÄKÄSE mesilat Haminas, HANNU LAPPALAINENI 100 mesilasperega mahemesilat Mikkelis ja tutvume Helsingi LINNAMESINDUSEGA (1-2 mesilat).

02.-04. AUGUST LEEDU 37. MESINDUSFESTIVAL

Marsruut: Tallinn–Tartu–Valga–Cesis–Šiauliai–Plunge
Mesindusfestivali kava on väga meeleolukas: osavõtjate suurejooneline rongkäik, pidulik missa kirikus koos mee pühitsemisega, unustamatu laadamelu koos mitmekülgse kauplemisega, kontserdid, ühine piknik ja õhtul soovijatele jalakeerutus – loetelu ei ole veel täielik. Ja seda kõike ei saagi seletada – see tuleb ise läbi elada!
Lisaks külastame ka Cesis mesinduskauplust ja kaht Leedu mesilat.

27. SEPTEMBER–6. OKTOOBER UKRAINA läbisõiduga POOLAST

Märksõna APIMONDIA ja Taga-Karpatia avastamine.

KÕIKIDELE REISIDELE ON VEEL ÜSIKUI VABU KOHTI.

Vaata meie reisikavasid kodulehel www.mesinikeliit.ee
Huvi korral küsi täpsemat infot tegevjuhilt telefonil 50 29 006 või e-kirjaga mesilaspere@gmail.com

KOHTUMISENI MEIE ÕPPERISIDEL!

ROOTSI SÕIDU KOKKUVÕTE

25. mail 2013 toimus Rootsis Skövdes Svensk Biaveli poolt korraldatud tõuaretusealane seminar, mille peateemaks oli varroaresistentsete mesilaste aretamine. 26. mail oli jätku-üritus Mariestadis, mis keskendus mesilasemate ja mesilaspere hindamisele ja mesilasemate seemendamisele. Lektoriks oli mõlemal päeval John Harbo Ameerikast, kes rääkis oma aretustööst ja VSH-mesilastest (VSH, *varroa sensitive hygiene* ehk varroatundlik hügieen). John Harbo on Ameerikas tunnustatud mesindusteadlane, kes on töötanud aastaid Ameerika Põllumajandusministeeriumi

(USDA) mesindusinstituudis. Täna on ta pensionil ja jätkab eraettevõtjana tööd varroaresistentsete mesilaste aretamisel (www.harbo-beeco.com).

Ameerikas on aastaid kestnud töö tulemusena aretatud mesilased, kes leiavad kaanetatud haudme alt varroalesta, kaanetatud haudme lahti ja puhastavad kärjekannu, tänu millele varroalestad ei saa paljuneda. Teadlaste sõnul kontrollib seda mesilaste omadust kaks geeni, ühe abil leiavad mesilased nakatunud kärjekannud ja teise abil puhastavad need ära. Selleks, et mesilased saaksid varroalestadest täielikult

jagu, on oluline mõlema geeni olemasolu.

Teine päev oli oluliselt praktilisem ja läbivaks teemaks olid endiselt VSH-mesilased, põhjalikult lahati ka mesilasemate seemendamise spetsiifilisi kombinatsioone ja töövõtteid. Suurte kogemustega lektor rääkis oma erinevatest katsetest ja eksperimentidest mesilasemate seemendamisel. Näiteks on ta uurinud vähimat spermakogust, millega mesilasema töölishaue munema hakkab. Täpsemalt on tal ühe lese spermaga õnnestunud seemendada 14 mesilasema, spermakogus on loomulikult üliväike ja mesilasemad

ei mune kaua, kuid viljastatud munade munemise lõpetanud mesilasemasid on võimalik ka teistkordselt seemendada. VSH-mesilaste aretamisel on vaja pidevalt jälgida lestadest nakatunud töölishaudme osakaalu, ja vähe sellest, veenduda, et kärjekannus leiduvad lestad ei oleks paljunemisvõimelised – osa var-

roalesti on nimelt suguvõime- tud. Seega on kärjekannust, kust leitakse varroalest, tarvis otsida ka varroalesta mune. Selline töö on väga aeganõudev ja eeldab omakorda korraliku stereomikroskoobi olemasolu.

Kuigi ajagraafik oli väga tihe, sai pauside ajal ja õhtuti Rootsi mesinikega küllaga suhelda ja

teadmisi ning kogemusi vahetada. Rootsi mesinikud on väga avatud ja külalislahked. Esimese päeva õhtul õnnestus külastada veel ka Mariestadi mesindusklubi itaalia mesilaste puhasparrat.

*Rootsi sõidu muljeid vahendas
Peter Pihl*

SILDISTAME OMA MEEPURGID

EML alustab jälle tellimuste vastuvõtmist EMLi logoga purgisiltidele. Tellimused ainult meie liikmetele. Sildi kujundust vaata meie kodulehel www.mesinikeliit.ee

Tellimused esitada 5. juuliks aadressil: info@mesinikeliit.ee

100 sildi hind **7,40 €**, koos turvaribaga **8.40 €**.

Turvaribasid on võimalik ka eraldi tellida. Soovituslik tellimuse kogus alates 200 tk, kuid alati on võimalik eraldi kokku leppida.

Täidetud tellimuse saab kätte kontoris, postiga (lisandub postituskulu) või suvisel teabepäeval Koerus.

Info kontoritel telefonil **637 6493** (üldjuhul T ja R kell 10.00-16.00), mobiilil **50 29 006** või e-kirjaga.

Südamlikud õnnesoovid!

Elli Soms	86	17. juuli			
Volli Jänes	84	19. juuni			
Leo Allikas	84	13. juuli			
Paul Õun	81	29. juuli			
Tõnis Muug	80	13. juuli			
Väino Kalk	79	29. juuni			
Lembit Ellamaa	78	26. juuli			
Viivi Sirmas	77	5. juuni			
Laine Jakobson	76	5. juuni			
Jaan Pruljan	76	25. juuni			
Gennadi Torokvei	76	21. juuli			
Peeter Jalakas	70	2. juuni			
			Hain Taim	70	28. juuni
			Olvi Lugus	65	16. juuli
			Paavo-Valdur Püvi	65	27. juuli
			Eiki Kivi	60	5. juuli
			Juhan Kaljur	60	11. juuli
			Kalev Kaup	55	21. juuni
			Mart Vabar	50	27. juuni

MESINIKE VABARIIKLIK SUVINE TEABEPÄEV

Mesilaste aretus ja varroatoos

Toimumiskoht: Koeru kultuurimajas, Paide tee 3, Järvemaal Koerus

Toimumisaeg: 20. juuli 2013 kell 9.45–17.00

Loengute korraldamist toetab Euroopa Liit Eesti riikliku mesindusprogrammi raames. Teabepäeva vastutav korraldaja on Eesti Mesinike Liit

Päevakava

9.00–9.45	Registreerimine
9.45–10.00	Teabepäeva avamine
10.00–10.30	Mesinduse olukorrast Eestis riigis. Eesti riiklikust mesindusprogrammist 2013–2016. Illar Lemetti, Põllumajandusministeerium
10.30–11.15	Miks on Eestis vaja tõuaretust? Olev Saveli, EMÜ emeritprofessor, ETLI president
11.15–11.35	Väike paus
11.35–13.00	Mesilasemade kasvatamise erinevatest meetoditest ja uurimustest ning nende mõjudest mesilaskasvatamise kvaliteedile. Kari Pirhonen Soomest, ettekannet vahendab ja kommenteerib Peter Pihl
13.00–14.00	Suur paus – lõuna
14.00–14.45	Mesilasperede haiguste olukorrast Eestis 2013. a. seiretulemuste ja analüüside põhjal Arvi Raie
14.45–16.00	Varroatoosist ja bioloogiast. Varroalesta tõrje praktikas. Aado Oherd ja Leo Vari
16.00–16.15	Väike paus
16.15–17.00	Teabepäeva kokkuvõtte ja lõpetamine (tunnistuste andmine koolitajatele ja mesindusprogrammis koostöö eest tänamine)
17.00–19.00	Teabepäeva lõpus toimub mesilate külastamine (Leo Vari, Kalle Vihtre ja Ülo Lippa)
13.45–14.45	Väike saal: Haiguskindlate mesilaste aretamine ja seemendamise osa selles. Kari Pirhonen Soomest, ettekannet vahendab ja kommenteerib Peter Pihl

Kohapeal on võimalik osta mesilasemasid Mai Endlalt, Vahur & Ülle Talimaalt, Buckfast Bee'lt (ettetellimisel ka mesilasperesid). Kohale tulevad mesindusinventari bussid (E-Mesilane, Paradiisi Mesilajärv) ja Luke Vahavabrik.

Loengud on tasuta. Lõunasöögi eest tuleb tasuda 6 € Eesti Mesinike Liidu kontole 10002021522005 (SEB).

Palume registreeruda hiljemalt 12. juuliks 2013 veebis www.mesindusprogramm.ee (registreerimisvormil), telefonil 637 64 93 (E, T, R kl 10.00-16.00) või mobiilil 53 41 40 67.

Menüü valik:

1) Makaronisalat (makaron, värske kurk, porgand, sink, majonees, hapukoor), soe Požarski kotlet, tomat, leib, pudelivesi

2) Taimetoit: juustušnitsel (kuni 10 inimesele) või juurviljarisotto (kui soovijaid on rohkem)

Täpsem info: Aivar Raudmets, tel. 53 41 40 67, mesindusprogramm@gmail.com

Esikaane foto: Jüri Lugus.

EML ajalehe "Mesinik" järgmine number 4 (78) ilmub augustis 2013.

Kaastööd, teated ja reklaam saata aadressil: J. Vilmsi 53G, 10147 Tallinn (EML) või e-postiga: kilk@cc.ttu.ee või linask@neti.ee.

EML kontaktelefonid: 52 93 589 (A. Kilk) või 63 764 93 (EML kontor, J.Vilmsi 53G, 10147 Tallinn; teispäeviti ja reedeti kell 10-16).

Mesindusala teave Internetis: www.mesinikeliit.ee; www.mesindus.ee; www.mesindusprogramm.eu.

Eesti mesinduse arendamist toetab käesoleval ajal Euroopa Liit

"Mee tootmise ja turustamise arendamise Eesti riikliku programmi 01.09.2010 – 31.08.2013" tegevuste kaudu.

Mesindusprogrammi eesmärgid on: mesinike ja mesindusseltside abistamine ja toetamine mesinduspäevade ja -õppuste korraldamisel ning kohaliku mesinduselu edendamisel; teabelevi arendamine ja mesinike parem erialane teavitamine; mesinduse efektiivsete tehnoloogiliste lahenduste arendamine, tutvustamine ja propageerimine; toote- ja turuarenduse tegevuste suunamine ja toetamine; varroatoosi ja teiste mesilashaiguste tõhusate tõrjemeetodite ja -võtete propageerimine ning mesinike nõustamine mesilashaiguste tõrjes; mee kvaliteedi seireuringute korraldamine ja mesinike teavitamine ning nõustamine küsimustes, kuidas mee tootmise ja käitlemise protsessis mee kvaliteeti säätada ja parandada. Programmi raames valminud materjalid on tasuta.